

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: V. R.
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 3. 2021, č. j. X, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce navrhoval přezkoumání rozhodnutí žalované, citovaného v záhlaví, kterým žalovaná zamítla námitky a potvrdila své rozhodnutí z 3. 11. 2020, č. j. X, jímž zamítla žádost žalobce o invalidní důchod od roku 2012, protože podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Vsetín (dále jen „OSSZ“) pracovní schopnost žalobce poklesla pouze o 30 %.
2. Žalobce v žalobě namítal nedostatečné a nesprávné posouzení zdravotního stavu a invalidity a nesprávné určení míry poklesu pracovní schopnosti. Zdravotní stav žalobce se zhoršil oproti stavu v roce 1994 po vážné autonehodě. Léčba probíhá doposud. Žalobce doložil třináct listin, včetně lékařských zpráv a průkazu o osvobození od vojenské povinnosti z roku 1976.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

3. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** navrhla k přezkoumání invalidity žalobce vypracování posudku Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále jen „posudková komise“ nebo „PK MPSV“).
4. Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci **přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 17. 3. 2021.
5. Žalovaná **napadené rozhodnutí** odůvodnila tím, že podle posudku lékaře žalované o invaliditě ze dne 3. 3. 2021 nebyl žalobce invalidní. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce byla ztráta vizu jednoho oka při normálních zrakových funkcích na druhém oku podle kapitoly VII položky 4a přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti 20 % posudkový lékař navýšil podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity vzhledem k dalším zdravotním postižením o 10 % na celkových 30 %.
6. Žalobce utrpěl úraz levého oka v osmi letech dne 26. 6. 1965. V lékařských zprávách jsou popisovány slepota levého oka s plnou adaptací v čase, s adaptací v prostorovém vidění; na pravém oku myopie s astigmatismem, brýlová korekce, presbyopia a léčený glaukom. Podle perimetru 26. 7. 2012 není posudkově významné zúžení zorného pole vpravo. Jde o stabilizaci stavu očního onemocnění, při zavedené medikaci a sledování. Nebylo prokázáno závažné postižení pravého oka. Podle zdravotní dokumentace žalobce řídí sám vozidlo, má řidičský průkaz. Podle zprávy ze srpna 2012 žalobce četl bez nápadností i text psaný malým písmem a je schopen psát. Z ostatních onemocnění jsou posudkově významné vertebrogenní potíže bez trvalého neurologického deficitu. Podle CT nálezu ze srpna 2018 byly potvrzeny diskopatie bederního úseku páteře bez trvalého útlaku a bez paréz. Ostatní nemoci mají menší posudkový i funkční dopad. Žalobce byl schopen fyzicky méně náročné profese s respektováním daných omezení a byl schopen zaučení v jiném oboru (vyučen jako řezník – uzenář, posuzován jako OSVČ - prodej zboží).
7. V souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), soud vyžádal k důkazu posudek PK MPSV v Ostravě.
8. **Z posudku PK MPSV v Ostravě ze dne 17. 8. 2021** soud zjistil, že které zdravotnické dokumentace posudková komise vycházela, jaké byly diagnózy žalobce, jaké konkrétní skutečnosti citovala posudková komise z relevantních lékařských zpráv a k jakému posudkovému zhodnocení posudková komise dospěla. Podle posudkové komise rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti k datu 17. 3. 2021 bylo zdravotní postižení uvedené v kapitole VII položce 4a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, s mírou poklesu pracovní schopnosti o 20 %. Šlo o ztrátu jednoho oka při zachovaných zrakových funkcích na druhém oku. Míru poklesu pracovní schopnosti posudková komise navýšila o dalších 10 % na celkových 30 % s ohledem na další onemocnění a vykonávanou profesi. Stav žalobce nelze hodnotit podle kapitoly VII

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

položky 4b přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, protože není popsána závažnější porucha zrakových funkcí na druhém oku, kdy vizus je roven nebo horší než 6/60 nebo je přítomno koncentrické zúžení zorného pole do 45 stupňů nebo zřetelná ostrost s optimální korekcí je snížena nejméně na 6/36. V roce 2012 měl žalobce zachovaný vizus pravého oka VOD 5/5 a na oční deficit je dlouhodobě adaptován. U žalobce není prokázáno trvalé posudkově významné zhoršení zdravotního stavu. Zdravotní stav neodpovídá a ani od roku 2012 neodpovídal žádnému stupni invalidity. U žalobce není doloženo zásadní omezení prostorové orientace. U žalobce je čtení, psaní i řízení auta bez omezení. Žalobce s prokázaným očním znevýhodněním pracoval i v minulosti.

9. **Žalobce vznesl proti posudku písemné námitky.** Žalobce uvedl, že bývalá i současná praktická lékařka uvedly nesprávné informace a že i s ní ukončí vztah. Postižení pravého oka je vážné. Žalobce doložil 11 lékařských zpráv.
10. **Žalovaná při jednání soudu** uvedla, že považuje posudek posudkové komise za úplný a vnitřně bezrozporný. Posudek byl ve shodě s posudky OSSZ a žalované v námitkovém řízení. Žalobce v minulosti pětkrát žádal o invalidní důchod a nebyl nikdy úspěšný ani v námitkovém řízení. Žalobce nyní pobírá starobní důchod.
11. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
12. Podle § 39 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*
13. Podle § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění *pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
14. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění *při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,*
 - a) *zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,*
 - b) *zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,*
 - c) *zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,*
 - d) *schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,*
 - e) *schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,*
 - f) *v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.*
15. **V souzené věci byla především sporná otázka skutková,** tj. zdravotního stavu žalobce a existence, příp. stupně jeho invalidity. Ve správním řízení byl posouzen zdravotní stav žalobce a jeho dopad na pracovní schopnost dvakrát a v soudním řízení správním byl stav

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

žalobce posouzen PK MPSV v Ostravě se stejným výsledkem (že žalobce není invalidní a pokles pracovní schopnosti činil 30 %).

16. Na soudu bylo, aby vyhodnotil z provedených důkazů, o který má své rozhodnutí opřít. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení existence a dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zák. č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. I tyto posudky nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především.
17. Správní soud tedy sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity, jejího stupně a data vzniku invalidity, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku – srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), např. rozsudek z 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, ze 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012-24 a mnohé další, dostupné na www.nssoud.cz), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).
18. V závěru soudem provedeného dokazování nebyl spor o úplnosti podkladů pro posouzení zdravotního stavu žalobce. Posudková komise vypsala, ze kterých všech nálezů vycházela a lékařské zprávy, které byly součástí zdravotnické dokumentace, posudková komise v posudku zhodnotila. Žalobce nenamítal, že by v posudku chyběla některá konkrétní lékařská zpráva a věcné posouzení jejího obsahu. Soud se tedy zabýval dále otázkou, zda posudek PK MPSV ob stojí v testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti.
19. Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaná osoba namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzované osoby byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jí tvrzeným obtížím, Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.

20. Soud konstatuje, že posudek PK MPSV v Ostravě, který byl podkladem vydání rozsudku, nárokům testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti dostál. PK MPSV shromáždila zdravotnickou dokumentaci žalobce v úplnosti a posoudila jeho zdravotní stav komplexně, soud ani nemá důvod pochybovat o úplnosti a správnosti stanovených diagnóz.
21. Podle kapitoly VII položky 4a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity je zdravotním postižením ztráta oka nebo vizu oka - ztráta jednoho oka nebo ztráta vizu jednoho oka při normálních zrakových funkcích na druhém oku. Pokles pracovní schopnosti u tohoto postižení je stanoven na 20 %.
22. Podle kapitoly VII položky 4b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity je zdravotním postižením ztráta oka nebo vizu oka - ztráta jednoho oka nebo ztráta vizu jednoho oka se závažnější poruchou zrakových funkcí na druhém oku (vizus roven nebo horší než 6/60, 0,10) nebo koncentrické zúžení zorného pole do 45 stupňů od bodu fixace nebo zraková ostrost s optimální korekcí snížena nejméně na 6/36 (0,16). Pokles pracovní schopnosti u tohoto postižení je stanoven na 40 - 50 %.
23. Podle posudkového hlediska při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti je rozhodující postižení vizu. Přitom je nutno přihlédnout i k případné poruše barvocitu nebo poruše adaptace na tmu.
24. Soud považuje za přesvědčivé posudkové zhodnocení posudkové komise, že u žalobce nebyla prokázána závažnější porucha zrakových funkcí pravého oka, tj. vizus roven nebo horší než 6/60, 0,10 nebo koncentrické zúžení zorného pole do 45 stupňů od bodu fixace nebo zraková ostrost s optimální korekcí snížena nejméně na 6/36 (0,16). Z očního vyšetření 19. 8. 2020 přitom posudková komise citovala VOD 5/7,5 a z očního vyšetření 2. 2. 2021 VOD 5/10. Podle zprávy praktické lékařky MUDr. Š. z 29. 11. 2017 má žalobce „řidičský průkaz skupiny B s brýlemi“ a žalobce „měl 30. 7. 2017 autonehodu jako řidič“. Na řidičské oprávnění poukazují napadené rozhodnutí i posudky o invaliditě a žalobce tuto skutečnost nerozporuje.
25. Podle § 39 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění za *stabilizovaný zdravotní stav* [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.

26. Podle § 39 odst. 7 zákona o důchodovém pojištění *pojištěnec je adaptován na své zdravotní postižení [odstavec 4 písm. c)], jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.*
27. Posudkový lékař žalované v posudku ze dne 3. 3. 2021 uvedl, že žalobce může zbylý pracovní potenciál využít ve fyzicky méně náročné profesi s respektováním daných omezení. Žalobce je schopen zaučení v jiném oboru (viz strana 4 napadeného rozhodnutí). Posudková komise závěry implicitně žalované potvrdila. Posudková komise na straně 3 posudku uvedla, že za období od roku 2012 do 17. 3. 2021 nebylo prokázáno trvalé posudkově významné zhoršení zdravotního stavu žalobce. Nebylo doloženo zásadní omezení prostorové orientace. Čtení, psaní a řízení auta je u žalobce bez omezení. Žalobce s prokázaným postižením pracoval i v minulosti.
28. Lékařské zprávy doložené žalobcem k vyjádření k posudku posudkové komise nepřinesly nové skutečnosti. Posudková komise tyto lékařské zprávy měla k dispozici od různých ošetřujících očních a dalších lékařů a dále jako přílohy žádosti soudu o posudek. Žalobce opakovaně tyto zprávy zaslal posudkové komisi a byly také součástí správních spisů. Posudková komise na začátku strany 2 posudku uvedla, že při posudkovém hodnocení ze všech těchto zpráv vycházela.
29. V příloze č. 3 vyhlášky č. 277/2004 Sb., o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel s podmínkou a náležitosti lékařského potvrzení osvědčujícího zdravotní důvody, pro něž se za jízdy nelze na sedadle motorového vozidla připoutat bezpečnostním pásem (vyhláška o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel), ve znění vyhlášek č. 253/2007 Sb., č. 72/2011 Sb., č. 271/2015 Sb. a č. 37/2018 Sb. (dále jen „vyhláška č. 277/1994 Sb.“), jsou vypsány nemoci, vady nebo stavy zraku vylučující nebo podmiňující zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel.
30. U žalobce nebylo prokázáno zdravotní omezení, které by vylučovalo jeho zdravotní způsobilost k řízení motorového vozidla, vyjmenované v příloze č. 3 citované vyhlášky.
31. Žalobce ani sám v žalobě netvrdil, že by došlo ke zhoršení zdravotního stavu, u jakého onemocnění a jak konkrétně. Žalobce ani nenamítal, že by onemocnění pravého oka odpovídalo postižení podle kapitoly VII položky 4c přílohy vyhlášky o posuzování invalidity nebo příloze č. 3 vyhlášky č. 277/1994 Sb. a žalobce by proto nemohl mít řidičské oprávnění. Z lékařské dokumentace takové zhoršení zdravotního stavu a snížení pracovní schopnosti rovněž nevyplynulo.
32. Posudková komise (stejně jako žalovaná v napadeném rozhodnutí) přesvědčivě odůvodnila, proč považují postižení žalobce za ztrátu vizu jednoho oka se zachováním normálních funkcí druhého oka. Žalobce neprokázal lékařskými zprávami, že by naplnil podmínky pro jiné hodnocení zdravotního stavu.
33. Pracovní potenciál žalobce nebyl od roku 2012 do 17. 3. 2021 zcela vymizelý. Naopak, ve správním řízení a soudním řízení správním bylo prokázáno, že pracovní schopnost i s ohledem na onemocnění a pracovní omezení žalobce byla k datu vydání napadeného rozhodnutí zachována ze 70 % s uvedenými pracovními omezeními.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

34. Závěrem soud shrnuje, že žalovaná zjistila správně skutkový stav, vybrala správně právní předpisy, pod které jej subsumovala a z toho vyvodila v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil.
35. Úspěšná žalovaná a neúspěšný žalobce nemají právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Olomouc 30. září 2021

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně